

Ιωάννης Χρυσόστομος: Χρυσούς τον λόγον, χρυσούς και την καρδίαν

/ [Πεμπτούσία](#)

[Προηγούμενη δημοσίευση:<http://www.pemptousia.gr/?p=88680>]

4. «Χρυσούς τον λόγον, χρυσούς και την καρδίαν»

Βαθύς γνώστης της φυσιολογίας της ανθρώπινης ψυχής, σπουδαίος αναλυτής των κοινωνικών παθών και αδυναμιών, αληθής επιστήμων των μυστικών της θεϊκής σοφίας! Ομιλεί με παροιμιώδη γλυκύτητα για τον ανθρώπινο πόνο, αλλά ελέγχει αδυσώπητα τη νοθεία της αλήθειας, τη διαστροφή του κλήρου και την απροκάλυπτη αμαρτία. Βασιζόμενος στην κοινή λογική, αξιοποιώντας τους θησαυρούς της Παλαιάς και Καινής Διαθήκης, και κυρίως εμπνεόμενος από τα κείμενα του αποστόλου Παύλου, ομιλεί σε γιορτές, σε μνήμες άγιων, σε ευκαιρίες εκτάκτων κοινω-νικών γεγονότων, ερμηνεύει, αναλύει, συνθέτει, ενθουσιάζει, προτρέπει, εμπνέει, μυσταγωγεί ακατάπαυστα όχι μόνον τον κόσμο που έχει μπρο-στά του και τον ακούει, αλλά και την Εκκλησία και τον κόσμο που στο μέλλον θα τον μελετάει.

Ενώ είναι τόσο γνωστός και φημισμένος για το στόμα του, το όργανο αυτό της μελωδικής έκφρασης της βιωμένης αλήθειας, αυτό που παρέμεινε στην ιστορία αδιάφθορο είναι το αυτί του. Στην Ιερά Μονή Βατοπαιδίου του Αγίου Όρους, φυλάσσεται η τιμία κάρα με ολόκληρο το αριστερό αυτί του. Ο Άγιος είχε

στραμμένο το στόμα του στον κόσμο και το αυτί του στην αλήθεια του ανθρώπου και στη βασιλεία του Θεού. Ακούει τις ανάγκες της Εκκλησίας και πληροφορείται την αλήθεια του Θεού. Η εμπειρία των θείων του ακουσμάτων κινεί τον ποταμό της χρυσής γλώσσας του.

Ο άγιος Χρυσόστομος πρόβαλε τον λόγο ως εκφραστικό εργαλείο· τον ετίμησε ως σκέψη, τον αγίασε ως ενδιάθετη κίνηση. Η μοναδική σε ευαισθησίες και αγιότητα ψυχή του φώτισε τον νου και τη σκέψη του και αυτά με τη σειρά τους τροφοδότησαν το μεγάλο ρητορικό χάρισμά του. Θαυμάζει κανείς την αναλυτική σκέψη του, την τόλμη της υγιούς αμφισβητήσεώς του, την πολυδιάστατη προσφορά του τον συνδυασμό της αλήθειας με την ομορφιά, της θεολογίας με την τέχνη, της πίστης με τη λογική, της διεισδυτικής σκέψης με την καθολική αγάπη.

Σε στιγμές θριαμβευτικής δικαίωσής του, ομιλεί για τη ματαιότητα του κόσμου: «ματαιότης ματαιότητων, τα πάντα ματαιότης». Σε στιγμές άφατης αδικίας και άδικης εξορίας δοξάζει τον Θεό ως μεγάλο ευεργέτη: «Δόξα τω Θεώ πάντων ένεκεν· ου γαρ παύσομαι τούτο επιλέγων αεί επί πάσί μοι τοις συμβαίνουσι» (Επιστολή ια΄ Προς την Διάκονον Ολυμπιάδα). Έχει μπροστά του τον σταυρό και ξεσπά σε δοξολογία: «Διά τούτον ουκέτι φοβούμεθα τα πεπυρωμένα βέλη του διαβόλου· την γαρ πηγήν της ζωής εύρομεν. Διά τούτον ουκ εσμέν εν χηρεία· τον γαρ νυμφίον απελάβομεν. Διά τούτον ουκέτι δεδοίκαμεν τον λύκον τον γαρ ποιμένα τον καλόν επέγνωμεν. Διά τούτον ουκέτι φρίττομεν τον τύραν-νον· τω γαρ βασιλεί προσεδράμομεν» (Λόγος εις τον σταυρόν).

Ζει την Ανάσταση και εκφράζει με θεϊκό τρόπο την οικουμενική αγκαλιά του Ζώντος Θεού:

«Ει τις ευσεβής και φιλόθεος, απολαύετω της καλής ταύτης και λαμπράς πανηγύρεως... Ει τις εις μόνην έφθασε την ενδεκάτην, μη φοβηθή την βραδύτητα· φιλότιμος γαρ ων ο Δεσπότης, δέχεται τον έσχατον καθάπερ και τον πρώτον· αναπαύει τον της ενδεκάτης, ως τον εργασάμενον από της πρώτης· και τον ύστερον ελεεί και τον πρώτον θεραπεύει· κακείνω δίδωσι και τούτω χαρίζεται· και τα έργα δέχεται και την γνώ-μην ασπάζεται· και την πράξιν τιμά και την πρόθεσιν επαινεί».

Η απέραντη αγάπη του στον Χριστό και τον πιστό λαό δεν μπορεί να συμφιλιωθεί με την ιδέα ότι από την πασχάλιο χαρά είναι δυνατόν κά-ποιος να εξαιρεθεί: «Ουκούν εισέλθετε πάντες εις την χαράν του Κυρί-ου ημών και πρώτοι και δεύτεροι τον μισθόν απολαύετε. Πλούσιοι και πένητες μετ' αλλήλων χορεύσατε· εγκρατείς και ράθυμοι την ημέραν τι-μήσατε· νηστεύσαντες και μη νηστεύσαντες, ευφράνθητε σήμεραν. Η τράπεζα γέμει, τρυφήσατε πάντες... Πάντες απολαύσατε

του συμποσίου της πίστεως· πάντες απολαύσατε του πλούτου της χρηστότητας. Χριστός γαρ εγερθείς εκ νεκρών, απαρχή των κεκοιμημένων ἐγένετο».

5. Επιλογικά

Ο άγιος Ιωάννης ο Χρυσόστομος αγαπήθηκε όσο λίγοι άγιοι στην Έκκλησία. Δεν είναι άγιος μόνο της Αντιόχειας ή της Κωνσταντινουπό-λεως ούτε μόνον της Ανατολής ή του τετάρτου αιώνας. Είναι άγιος των μοναδικών χαρισμάτων, της μεγάλης δόξης, του πληρώματος της χάριτος, «των μαρτύρων εφάμιλλος, των αγίων αγγέλων ισοστάσιος, των αποστόλων ομότροπος» (Κεκραγάριον εσπερινού). Είναι άγιος όλων των αιώνων. Είναι άγιος και του σήμερα. Είναι ο άγιος ολόκληρης της Εκκλησίας. Μπορεί να γίνει και δικός μας. Να κάνει δικό μας και τον Χριστό που τόσο αυτός αγάπησε και Αυτός τόσο τον αγάπησε.

«Ταις του σου Αγίου πρεσβείαις, Χριστέ ο Θεός, ελέησον και σώσον ημάς. Αμήν».

(Χρυσοστομικό Συμπόσιο, Εκδόσεις Αποστολική Διακονία, σ.147-153)